

Στρασβούργο, 23. 10. 2012
COM(2012) 629 final

Vol. 1/2

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2013

Σήμερα, η απόλυτη επιταγή είναι να αντιμετωπιστεί η οικονομική κρίση και να επανέλθει η ΕΕ στην τροχιά της βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτό είναι το υπ' αριθμόν ένα καθήκον της σημερινής γενιάς των Ευρωπαίων. Για να μπορέσει να εκπληρωθεί η αποστολή αυτή, η Ευρώπη πρέπει να είναι σε θέση να αντιμετωπίζει τον ανταγωνισμό στο πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομίας, αναδιαμορφωμένη για να μπορεί να εκμεταλλεύεται τις μελλοντικές ευκαιρίες. Πρέπει να εξασφαλιστεί το σταθερό μακροοικονομικό περιβάλλον που μόνο μια πραγματική οικονομική και νομισματική ένωση μπορεί να προσφέρει. Πρέπει να μετασχηματιστεί ριζικά η οικονομία, ώστε να αξιοποιηθούν τα πολυάριθμα δυνατά σημεία της Ευρώπης στην αυριανή οικονομία υψηλής καινοτομίας και υψηλής ειδίκευσης. Επιπλέον, πρέπει να μεταβληθεί το επιχειρηματικό κλίμα στην ενιαία αγορά, να αξιοποιηθεί στο έπακρο το τεράστιο δυναμικό των ευρωπαϊκών δικτύων και της επανάστασης της πληροφορικής, να αναπτυχθούν νέες δεξιότητες και να παρασχεθεί βοήθεια, ώστε όσοι έχουν τεθεί εκτός της αγοράς εργασίας σήμερα να μπορέσουν να συνεισφέρουν στο έργο αυτό. Τέλος, η δράση αυτή πρέπει να διαμορφωθεί με βάση τις ανάγκες και τις ευκαιρίες που συνδέονται με την αποτελεσματική χρησιμοποίηση των πόρων. Οι προκλήσεις αυτές είναι μακροπρόθεσμες και απαιτούν συντονισμένη προσπάθεια από όλα τα κοινωνικά στρώματα – σε όλες όμως τις περιπτώσεις, προϋπόθεση για την επιτυχία αποτελεί η συνεισφορά της ΕΕ.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, κατά την ομιλία του σχετικά με την κατάσταση της Ένωσης, ο πρόεδρος Barroso ζήτησε να υιοθετηθεί νέος τρόπος σκέψης για την Ευρώπη – για να αντληθούν τα διδάγματα από τις προκλήσεις που τίθενται σήμερα και που αλλάζουν ριζικά τον κόσμο μας. Δεν μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη χωρίς μεταρρυθμίσεις, και ο μόνος τρόπος να αντιμετωπίσουμε τις σημερινές προκλήσεις είναι να ενώσουμε τις προσπάθειές μας. Η ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης έδωσε το εναρκτήριο λάκτισμα σε φιλόδοξες ιδέες για τη μακροπρόθεσμη δόμηση της ΕΕ, δηλαδή μια βαθιά και πραγματική οικονομική ένωση, βασιζόμενη σε πολιτική ένωση. Το όραμα αυτό πρέπει να υλοποιηθεί με συγκεκριμένα μέτρα προκειμένου να αντιμετωπιστεί η παρατεταμένη κρίση που συνεχίζει να μαστίζει την Ευρώπη, και ειδικότερα τη ζώνη του ευρώ.

Το παρόν πρόγραμμα εργασίας για το 2013 καθορίζει το μακροπρόθεσμο όραμα για τη μορφή που θα μπορούσε να έχει η ΕΕ σε βασικούς τομείς πολιτικής, ανακεφαλαιώνει τις σημερινές ελλείψεις και εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύει η Επιτροπή να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις. Δίδοντας προτεραιότητα στις κατάλληλες πρωτοβουλίες, η ΕΕ μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, καθώς και να προσεγγίσει σταδιακά το πιο μακροπρόθεσμο όραμά της.

Η Επιτροπή έχει ήδη υποβάλει πολυάριθμες προτάσεις για την ενίσχυση της ανάπτυξης, τις οποίες διαπραγματεύονται τη στιγμή αυτή οι συννομοθέτες. Η έγκαιρη έγκριση και η πλήρης εφαρμογή των μέτρων αυτών θα στείλουν ηχηρό μήνυμα εμπιστοσύνης στους πολίτες και τους επενδυτές, γεγονός που θα συμβάλει στην αναζωογόνηση της οικονομικής δραστηριότητας και στην τόνωση της δημιουργίας θέσεων εργασίας, οι οποίες είναι τόσο αναγκαίες σήμερα. Συνολικά, θα πρόκειται για μια μείζονα προσθήκη στο ενεργητικό της ΕΕ πριν από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Ιούνιο του 2014. Το 2013, η Επιτροπή θα αφιερώσει σημαντικές προσπάθειες στην εφαρμογή, ως άμεσο τρόπο επίτευξης των πλεονεκτημάτων της ενωσιακής δράσης. Μετά τις αποφάσεις που θα ληφθούν σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, έως τα τέλη του 2012, η Επιτροπή θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή, το 2013, στην οριστικοποίηση των ρυθμίσεων που απαιτούνται για την ταχεία εφαρμογή, προσφεύγοντας ιδίως σε ειδικές ανά χώρα διαπραγματευτικές εντολές, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι προτεραιότητες που υποστηρίζονται μέσω των επενδύσεων που χρηματοδοτεί η ΕΕ είναι σαφώς στοχοθετημένες στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Στοχοθετημένες επενδύσεις, στηριζόμενες από έναν σύγχρονο και μεταρρυθμιστικό

προϋπολογισμό, μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη, την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα.

Οι προτάσεις που περιλαμβάνει το παρόν πρόγραμμα εργασίας θα υποβληθούν το 2013 και στο πρώτο εξάμηνο του 2014, λαμβανομένου υπόψη του τέλους της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου. Στις ενότητες που ακολουθούν επισημαίνονται ορισμένες από τις βασικές δράσεις προκειμένου να καταδειχθεί με ποιο τρόπο θα συμβάλει η Επιτροπή στην κάλυψη των αποκλίσεων μεταξύ των στόχων της ΕΕ και της σημερινής κατάστασης. Το παράρτημα Ι περιέχει λεπτομερέστερο κατάλογο των προτάσεων που σκοπεύει να υποβάλει η Επιτροπή το 2013/2014.

Δημιουργία στέρεων βάσεων: προς μια πραγματική οικονομική και νομισματική ένωση

Ο στόχος

Η δύναμη της Ευρώπης έγκειται στη διασύνδεση των οικονομιών που τη συναποτελούν. Η ενιαία αγορά και το κοινό νόμισμα ήταν οι κινητήριες δυνάμεις της ιδέας αυτής, και η χάραξη ολοκληρωμένης οικονομικής πολιτικής στο ευρωπαϊκό επίπεδο, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου, αποτελεί σήμερα πρωτοφανή συσπείρωση των οικονομιών μας. Ωστόσο, η κρίση έχει καταδείξει ότι η ενιαία αγορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών μπορεί να εγγυηθεί τη χρηματοοικονομική σταθερότητα, την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας μόνον εάν συνδεθεί με μια ισχυρή ενιαία ρυθμιστική και εποπτική αρχή σε επίπεδο ΕΕ. Το επόμενο στάδιο πρέπει να συνίσταται στην εμβάθυνση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης μέσω μιας πλήρως λειτουργικής τραπεζικής και δημοσιονομικής ένωσης.

Οι σημερινές ελλείψεις

Για την υλοποίηση μιας πραγματικής ΟΝΕ απαιτείται σφαιρική προσέγγιση, ώστε να αντιμετωπιστεί ο φαύλος κύκλος του υπερβολικού χρέους του ιδιωτικού τομέα, του μη βιώσιμου δημόσιου χρέους και των αδυναμιών του τραπεζικού τομέα. Η ΕΕ δεν διαθέτει ένα συνολικό πλαίσιο που να καλύπτει τις ελλείψεις σε μια πλήρως ολοκληρωμένη πολιτική για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, με έναν ενιαίο εποπτικό μηχανισμό των τραπεζών και ένα ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων εφαρμοστέων σε όλους τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Επιπλέον, πρέπει να ολοκληρώσει και να εφαρμόσει τους πλέον αποτελεσματικούς μηχανισμούς που προτείνονται για την πρόληψη και τη διόρθωση των μη βιώσιμων δημοσιονομικών πολιτικών και οικονομικών ανισορροπιών. Ο καλύτερος συντονισμός των φορολογικών πολιτικών θα είναι επίσης καθοριστικής σημασίας. Εξάλλου, η πρόοδος που έχει σημειωθεί χάρη στο ευρωπαϊκό εξάμηνο δεν επιτρέπει ακόμη να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό για τη μετατροπή των συστάσεων σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις εντός της ΕΕ.

Παρότι η διαδικασία δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί, η οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ έχει ήδη ενισχυθεί σε βάθος χάρη στη στρατηγική «Ευρώπη 2020», καθώς και στο ευρωπαϊκό εξάμηνο και την εφαρμογή της νομοθετικής δέσμης του «εξάπτυχου». Είναι επιτακτικά αναγκαίο να επιτευχθεί συμφωνία για το «δίπτυχο», ώστε να προωθηθεί περαιτέρω η οικονομική διακυβέρνηση. Το 2013 η Επιτροπή:

- θα δρομολογήσει το τέταρτο ευρωπαϊκό εξάμηνο με την υποβολή της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης·

- θα δώσει συνέχεια στο σχέδιο για μια πλήρη και πραγματική ONE, το οποίο θα δημοσιεύσει πριν από τα τέλη του 2012·
- θα προτείνει επιπλέον νομοθετικά κείμενα για την περαιτέρω ενίσχυση της σταθερότητας, της διαφάνειας και της προστασίας των καταναλωτών στον χρηματοπιστωτικό τομέα (για παράδειγμα, σχετικά με τους συστημικούς κινδύνους που συνδέονται με τους μη τραπεζικούς οργανισμούς και το σκιώδες τραπεζικό σύστημα).

Τόσο η ισχύουσα όσο και η υπό εξέταση νομοθεσία θα συμβάλουν στην εκ βάθρων αναμόρφωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος της ΕΕ. Μια συμφωνία για την εποπτεία του τραπεζικού τομέα θα θέσει το ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό σύστημα σε πολύ πιο ασφαλείς βάσεις και θα λειτουργήσει ως εφαλτήριο για την απόκτηση εμπιστοσύνης. Το 2013 θα υλοποιηθούν πολλές από τις λεπτομερείς διατάξεις της εν λόγω δέσμης. Το ίδιο ισχύει και για την πολιτική συνοχής, όπου οι βασικές προτεραιότητες για τα μέτρα υπέρ της ανάπτυξης και για τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που επισημαίνονται στο ευρωπαϊκό εξάμηνο θα ενσωματωθούν στον πυρήνα των νέων εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων, και όπου θα δοθεί έμφαση στην ολοκλήρωση των ειδικών ανά χώρα εντολών για τα διαρθρωτικά ταμεία της επόμενης γενιάς. Επίσης, η Επιτροπή θα αναλάβει μέτρα για την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής, καθώς και πρωτοβουλία για τους φορολογικούς παραδείσους, γεγονός που θα επιτρέψει στην ενωσιακή διάσταση να συμβάλει στις εθνικές προσπάθειες εξυγίανσης των δμόσιων οικονομικών.

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω της ενιαίας αγοράς και της βιομηχανικής πολιτικής

Ο στόχος

Η βιώσιμη ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων εργασίας πρέπει να συνδυάζουν, αφενός, ένα σταθερό μακροοικονομικό περιβάλλον και, αφετέρου, την ικανότητα άσκησης ανταγωνισμού στην παγκόσμια οικονομία. Η Ευρώπη διαθέτει ισχυρά σημεία που μπορούν να της εξασφαλίσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα χάρη σε μια πιο σύγχρονη κοινωνική οικονομία της αγοράς, καθώς και να τη βοηθήσουν να έχει το προβάδισμα στη νέα βιομηχανική επανάσταση. Η ενιαία αγορά και ο θεμιτός ανταγωνισμός μπορούν να επιτρέψουν να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες ανάπτυξης μέσω των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας, εφόσον συνδεθούν με στοχοθετημένες επενδύσεις και με τη σωστή προσέγγιση της επιχειρηματικότητας.

Οι σημερινές ελλείψεις

Η ενιαία αγορά πρέπει να εξακολουθήσει να προσαρμόζεται κατά τρόπο ώστε να επιτρέψει να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό των επιχειρήσεων και των καταναλωτών σε μια Ευρώπη χωρίς σύνορα. Οι δυνατότητες που προσφέρουν οι τεχνολογικές αλλαγές είναι τεράστιες, αλλά πρέπει να συνοδεύονται από νέες προσεγγίσεις σε τομείς όπως οι δημόσιες συμβάσεις, τα πρότυπα και η διανοητική ιδιοκτησία. Η ΕΕ χρειάζεται ένα μακροπρόθεσμο πλαίσιο για τις πολιτικές στον τομέα της ενέργειας και του κλίματος, ούτως ώστε οι επενδύσεις και οι πολιτικές να έχουν στόχο την ανταγωνιστικότητα και να αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής. Η Ευρώπη υστερεί στον τομέα της καινοτομίας, λόγω των εμποδίων στη δημιουργία νέων αγορών και στην πραγματοποίηση επενδύσεων σε τεχνολογίες που θα αλλάξουν τον τρόπο ζωής μας, καθώς και γενικότερων προβλημάτων ως προς τη στάση απέναντι στην επιχειρηματικότητα και την επιχειρηματική αποτυχία. Επίσης, χρειάζεται

κατάλληλο νομικό πλαίσιο για τον προσανατολισμό του Galileo προς εμπορικές δραστηριότητες. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, ιδίως οι ΜΜΕ, όσον αφορά την πρόσβαση στη χρηματοδότηση εξαιτίας της κρίσης, καθώς και από τις περιττές επιβαρύνσεις, όπως ο διοικητικός φόρτος, και τον παρωχημένο χαρακτήρα ορισμένων δημόσιων διοικήσεων. Οι ανεπάρκειες από απόψεως εφαρμογής αποτελούν επίσης τροχοπέδη για την υλοποίηση όλων των σχετικών οφελών.

Η πρόσφατη Πράξη II για την Ενιαία Αγορά περιλαμβάνει 12 νέες συγκεκριμένες δράσεις προτεραιότητας για την αναζωογόνηση της ενιαίας αγοράς γύρω από τέσσερις κυρίως άξονες: τα δίκτυα, την κινητικότητα, την ψηφιακή οικονομία και τη συνοχή¹. Μετά την ανακοίνωση του 2012 σχετικά με μια νέα βιομηχανική πολιτική², η Επιτροπή θα μελετήσει και πάλι την ενιαία αγορά προϊόντων, που αντιπροσωπεύει το 75% του ενδοενοσιακού εμπορίου. Οι δράσεις αυτές αποτελούν συνέχεια των δράσεων προτεραιότητας που καθορίστηκαν στην πρώτη φάση της Πράξης για την Ενιαία Αγορά³, οι οποίες πρέπει πλέον να εγκριθούν σύντομα. Το 2013, η Επιτροπή θα καταβάλει εντατικές προσπάθειες με τους συννομοθέτες για να ευοδωθούν οι προτάσεις αυτές και να εφαρμοστούν με αποτελεσματικό και ολοκληρωμένο τρόπο. Μεταξύ των βασικότερων προτάσεων περιλαμβάνονται:

- πρωτοβουλίες για την εναρμόνιση των κανόνων και τη μείωση του κόστους συμμόρφωσης με τη νομοθεσία περί ΦΠΑ μέσω ενιαίας δήλωσης·
- νομοθετική πρόταση για να καταστεί υποχρεωτική για τις δημόσιες συμβάσεις η ηλεκτρονική τιμολόγηση, γεγονός που θα διευκολύνει τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών, θα μειώσει το κόστος και θα χρησιμεύσει ως δοκιμαστικό μοντέλο για τους υπόλοιπους τομείς·
- πρωτοβουλίες για να επικαιροποιηθούν και να απλουστευθούν οι κανόνες για την κυκλοφορία των προϊόντων στην ενιαία αγορά, ώστε να εντοπιστούν οι ελλείψεις που εξακολουθούν να παρεμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία, καθώς και να ενταθούν οι εργασίες στον τομέα των προτύπων, της πιστοποίησης και της σήμανσης·
- στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Ορίζων 2020, το 2013 θα υποβληθούν προτάσεις για τη δρομολόγηση και την ανάπτυξη σειράς μεγάλων συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που αποβλέπουν στον συνδυασμό ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων με τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ούτως ώστε να προωθηθεί μια κοινή προσέγγιση σε βασικούς στρατηγικούς τομείς, όπως τα φαρμακευτικά προϊόντα, η διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας και οι ναυτεχνολογίες, γεγονός που θα επιτρέψει την μόχλευση περίπου 9-10 δισεκατ. ευρώ σε νέες επενδύσεις·
- πρωτοβουλία στον τομέα των ενεργειακών τεχνολογιών και της καινοτομίας για την επίτευξη βιώσιμου, ασφαλούς και ανταγωνιστικού ενεργειακού συστήματος·
- πρόταση σειράς σημαντικών μεταρρυθμίσεων για τον εκσυγχρονισμό των κρατικών ενισχύσεων·

¹ COM(2012) 573 της 3ης Οκτωβρίου 2012.

² COM(2012) 582 της 10ης Οκτωβρίου 2012.

³ COM(2011) 206 της 13ης Απριλίου 2011.

- εκσυγχρονισμός της προσέγγισής μας σε σχέση με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, ώστε να διασφαλιστεί ότι είναι αποτελεσματική και φιλική προς τον ψηφιακό κόσμο.

Η ενεργειακή απόδοση αποτελεί καθοριστικό στοιχείο της ανταγωνιστικότητας. Η Επιτροπή θα ενισχύσει τη συνεργασία της με τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση, και των νομοθετικών κειμένων σχετικά με την ενεργειακή επισήμανση και τον οικολογικό σχεδιασμό. Η εφαρμογή της στρατηγικής για τις βασικές γενικές τεχνολογίες θα συμβάλει επίσης καθοριστικά στην ανταγωνιστικότητα. Η Επιτροπή θα εντείνει τις προσπάθειές της για να βοηθήσει τις ΜΜΕ να αντιμετωπίσουν τις δυσχέρειες χρηματοδότησης και να εφαρμόσουν το σχέδιο δράσης για την επιχειρηματικότητα. Η στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το πρόγραμμα COSME⁴ θα μπορέσει να υλοποιηθεί το 2014, όταν αρχίσει η νέα περίοδος χρηματοδότησης. Ο νέος προγραμματισμός του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου θα δώσει επίσης ιδιαίτερη έμφαση στην παροχή των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την επιτυχή μετάβαση από τις σπουδές στον επαγγελματικό βίο, καθώς και για την αύξηση της απασχολησιμότητας του εργατικού δυναμικού.

Η διασύνδεση προϋπόθεση της ανταγωνιστικότητας: δημιουργώντας σήμερα τα δίκτυα του αύριο

Ο στόχος

Μια πλήρως ενοποιημένη και διασυνδεδεμένη ευρωπαϊκή ενιαία αγορά που καλύπτει τις τηλεπικοινωνίες, την ενέργεια και τις μεταφορές αποτελεί προϋπόθεση για την ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση και την ανάπτυξη. Η επίτευξη του στόχου αυτού απαιτεί οικονομικά προσιτό, προσβάσιμο, αποτελεσματικό και ασφαλές δίκτυο υποδομής. Η ταχύτερη ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας θα αποφέρει οφέλη σε όλους τους τομείς, με την αύξηση της παραγωγικότητας, της αποτελεσματικότητας και της καινοτομίας. Η Ευρώπη πρέπει να διαθέτει ψηφιακά δίκτυα αιχμής ώστε να διατηρήσει και να αναπτύξει την παγκόσμια ανταγωνιστική θέση της, να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει την έκρηξη της χρήσης του Διαδικτύου και της ανταλλαγής δεδομένων και να εκμεταλλευτεί πλήρως τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και τις καινοτόμες υπηρεσίες που καθίστανται δυνατές χάρη στις σημαντικές εξελίξεις της επιγραμμικής τεχνολογίας. Στον τομέα της ενέργειας, οι σημαντικές επενδύσεις σε δίκτυα ηλεκτρισμού και άλλα δίκτυα ενέργειας θα βοηθήσουν να καταστεί ο εφοδιασμός ενέργειας πιο ασφαλής, βιώσιμος και ανταγωνιστικός. Όσον αφορά τις μεταφορές, μια πλήρως ολοκληρωμένη ενιαία αγορά και πιο αποτελεσματικά δίκτυα που επιτρέπουν την εύκολη αλλαγή μεταξύ των διάφορων μεταφορικών μέσων, θα αποφέρουν τεράστια οφέλη στους πολίτες και τις επιχειρήσεις, ακόμη και σε αστικές περιοχές.

Οι σημερινές ελλείψεις

Οι εθνικές προσεγγίσεις και μια σειρά φραγμών παρεμποδίζουν την ανταγωνιστικότητα και αποτρέπουν την εκμετάλλευση των δικτύων σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Οι επενδύσεις για την υποστήριξη έργων που θα αποτελέσουν το υπόβαθρο για τη μελλοντική ευημερία της Ευρώπης δεν ενθαρρύνονται επαρκώς και αναχαιτίζονται από ελλείψεις στο κανονιστικό περιβάλλον. Αυτό αναστέλλει επίσης το δυναμικό καινοτομίας σε τομείς όπως τα ευφυή δίκτυα, οι ευφυείς μετρητές και τα ευφυή συστήματα μεταφορών. Η έλλειψη διαλειτουργικότητας αυξάνει το κόστος και αναιρεί τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού.

⁴ Πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και των ΜΜΕ για την περίοδο 2014-2020.

Κενά στο κανονιστικό πλαίσιο παρεμποδίζουν τις επιχειρηματικές επενδύσεις και υπονομεύουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών σε βασικούς τομείς όπως οι πληρωμές. Ελλείψεις στις υποδομές δημιουργούν πρόσθετο κόστος και αναποτελεσματικότητα για τους καταναλωτές ενέργειας, καθυστερούν τον εκσυγχρονισμό της εφοδιαστικής και εμποδίζουν την πλήρη αξιοποίηση της ευρυζωνικότητας.

Για να συνεχιστεί η κάλυψη των κενών την περίοδο 2013/2014, η Επιτροπή θα υποβάλλει προτάσεις για:

- τον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού τομέα μεταφορών και της εφοδιαστικής που θα επιτρέψει στις επιχειρήσεις να εξοικονομήσουν χρόνο και ενέργεια, καθώς και να μειώσουν τις εκπομπές ρύπων, με τη βοήθεια προτάσεων για τις σιδηροδρομικές και τις εμπορευματικές μεταφορές, τις μεταφορές εμπορευμάτων μεταξύ λιμένων της ΕΕ και για τον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Ουρανό·
- την εξάλειψη των εμποδίων στις διασυνοριακές ηλεκτρονικές πληρωμές·
- την υποστήριξη των επενδύσεων σε δίκτυα υψηλών ταχυτήτων·
- την ενίσχυση της κάλυψης και της δυναμικότητας των ευρυζωνικών δικτύων μειώνοντας το κόστος της ανάπτυξής τους και ελευθερώνοντας το εύρος ζώνης συχνοτήτων για ασύρματες ευρυζωνικές επικοινωνίες.

Παράλληλα με την πολιτική συνοχής, η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»⁵ θα είναι μια από τις πιο προφανείς συνεισφορές της ΕΕ για την άρση αυτών των εμποδίων μέσω της ενίσχυσης των υποδομών. Μέχρι το 2013 θα πρέπει να έχει αρχίσει η λειτουργία του μηχανισμού και να έχουν γίνει οι βασικές επιλογές σχετικά με τη στόχευση. Θα πρέπει επίσης να έχουν δρομολογηθεί τα ομόλογα έργων ώστε να καταστεί δυνατή η προσέλκυση επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα.

Η διαδικασία αυτή θα προχωρήσει παράλληλα με την παγίωση του κανονιστικού πλαισίου. Πρέπει να γίνουν περισσότερα για την δημιουργία ενός πραγματικού Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών με ευρωπαϊκούς κανόνες: προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί στις προτάσεις σχετικά με συνδέσεις στον σιδηροδρομικό τομέα και την επιτάχυνση της εφαρμογής του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού. Στον τομέα της ενέργειας, θα πρέπει να υλοποιηθεί το τελευταίο στάδιο της ελευθέρωσης για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας έως το 2014, έτσι ώστε ο μελλοντικός εφοδιασμός της Ευρώπης σε ενέργεια να καταστεί βιώσιμος, ανταγωνιστικός και ασφαλής. Για να εξασφαλιστεί η πραγματοποίηση επαρκών επενδύσεων, καθώς και η αναγκαιότητα και αναλογικότητα τυχόν παρεμβάσεων στην αγορά, καθοριστικός θα είναι ρόλος ενός νέου πλαισίου για τις εθνικές παρεμβάσεις στον τομέα της ενέργειας.

Ανάπτυξη για την απασχόληση: ένταξη και αριστεία

Ο στόχος

Χάρη στην ικανότητά της να συνδυάζει την ανάπτυξη με την ένταξη, η κοινωνική οικονομία της αγοράς αποτελεί ένα από τα ισχυρότερα χαρτιά της Ευρώπης. Σήμερα όμως, η οικονομία και η κοινωνία της αντιμετωπίζουν την απειλή ότι τα σοβαρότατα προβλήματα της υψηλής

⁵ COM(2011) 0665 της 19ης Οκτωβρίου 2011.

ανεργίας, της αυξημένης φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού κινδυνεύουν να καταστούν διαρθρωτικά. Θα πρέπει να αξιοποιηθεί η ενωσιακή διάσταση ώστε να στηριχθούν οι προσπάθειες των κρατών μελών για την παροχή κάθε δυνατής συνδρομής στα άτομα που αναζητούν εργασία και την αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας. Σημείο εκκίνησης αποτελεί μια ενεργή πολιτική απασχόλησης η οποία βοηθά τα άτομα αυτά να αποκτήσουν τις σωστές δεξιότητες για να μπορέσουν να βρουν απασχόληση, αξιοποιώντας πλήρως τις δυνατότητες κινητικότητας. Πρέπει να βρεθούν καινοτόμοι τρόποι βελτίωσης του μορφωτικού επιπέδου και αύξησης της συμμετοχής στην αγορά εργασίας. Απαιτούνται κατάλληλες και βιώσιμες κοινωνικές πολιτικές και πιο προσιτές κοινωνικές υπηρεσίες, ούτως ώστε να προαχθεί η κοινωνική ένταξη και η είσοδος στην αγορά εργασίας. Πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό δημιουργίας θέσεων εργασίας βασικών αναπτυξιακών τομέων, όπως η πράσινη οικονομία, οι ΤΠΕ και ο τομέας της υγείας και της κοινωνικής περίθαλψης. Για να διατηρήσουν το εργατικό τους δυναμικό, στο πλαίσιο των μακροπρόθεσμων προοπτικών γήρανσης του πληθυσμού, οι ευρωπαϊκές αγορές εργασίας θα πρέπει να καταργήσουν κάθε αποκλεισμό, κινητοποιώντας τους εργαζόμενους όλων των ηλικιών και όλων των επιπέδων επαγγελματικών προσόντων.

Οι σημερινές ελλείψεις

Οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης και οι εργοδότες αντιμετωπίζουν σοβαρές προκλήσεις με την κλίμακα της ανεργίας στην Ευρώπη, και ιδίως των νέων. Η ενίσχυση των επιπέδων απασχολησιμότητας έχει καθοριστική σημασία για την επανεκκίνηση της ανάπτυξης, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις ευάλωτες ομάδες. Οι δυνατότητες δημιουργίας θέσεων εργασίας σε τομείς όπως η πράσινη οικονομία, οι ΤΠΕ και ο τομέας της υγείας και της κοινωνικής περίθαλψης, δεν αξιοποιούνται πλήρως. Τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης δεν συμβαδίζουν με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας – με αποτέλεσμα να παρατηρούνται ελλείψεις σε βασικούς τομείς όπως οι θετικές επιστήμες, τα μαθηματικά και οι ηλεκτρονικές δεξιότητες. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν συνδέεται επαρκώς με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας και δεν αντιδρά με την απαιτούμενη ταχύτητα για την ενίσχυση των ικανοτήτων σε τομείς όπως οι ΤΠΕ – πράγμα που αποτελεί απόρροια της έλλειψης διεθνοποίησης, συντελώντας συγχρόνως και στην επιδείνωσή της. Η δια βίου μάθηση δεν έχει ακόμη καθιερωθεί, αλλά ούτε οι πολιτικές των δημοσίων αρχών ούτε οι επιχειρηματικές πρακτικές δεν φαίνεται αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα παράτασης της επαγγελματικής σταδιοδρομίας για τους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας. Η αδήλωτη εργασία αποτελεί μια επιπλέον πρόκληση. Η κοινωνική προστασία και οι κοινωνικές επενδύσεις θα έπρεπε να είναι πιο αποτελεσματικές. Είναι ιδιαίτερα δύσκολο για τις ευάλωτες ομάδες να εργασθούν ή να επιστρέψουν στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, οι δυνατότητες πλήρωσης των κενών χάρη στην κινητικότητα του εργατικού δυναμικού παρεμποδίζονται λόγω προβλημάτων που συνδέονται με την αναγνώριση προσόντων, δικαιολογητικών και δεξιοτήτων σε όλα τα κράτη μέλη.

Η στήριξη των πολιτικών των κρατών μελών για την απασχόληση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας αποτελεί μια από τις πρωταρχικές προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει και το 2013 να συνεργάζεται ενεργά με τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους, ιδίως με βάση τις πρωτοβουλίες «εγγύηση για τους νέους» και «μαθητεία» που θα παρουσιαστούν αργότερα το φθινόπωρο. Για να συνεχιστεί η κάλυψη των κενών την περίοδο 2013/2014, η Επιτροπή θα υποβάλλει προτάσεις για:

- να συμβάλει στη βελτίωση των επιδόσεων των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και τη δικτύωση μεταξύ των εθνικών υπηρεσιών απασχόλησης·

- να αξιοποιήσει τις κοινωνικές επενδύσεις για ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, με την παροχή κατευθύνσεων για τις μεταρρυθμίσεις των πολιτικών που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, και που στηρίζονται από τα ταμεία της ΕΕ, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο·
- να προωθήσει τις προσπάθειες διεθνοποίησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, για την προετοιμασία των Ευρωπαίων για μια ολοένα και περισσότερο παγκοσμιοποιημένη, ανοικτή και ανταγωνιστική αγορά εργασίας·
- να θεσπίσει το σωστό πλαίσιο για τους φορείς που είναι επιφορτισμένοι με τη διαχείριση των επαγγελματικών συντάξεων.

Τα εμπόδια στην κινητικότητα παραμένουν μια από τις κυριότερες χαμένες ευκαιρίες της ενιαίας αγοράς. Η έγκριση και η εφαρμογή της αναθεώρησης της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα⁶ θα αποτελέσουν σημαντικό βήμα για το άνοιγμα των επαγγελμάτων. Πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την εξέταση και τη μείωση των περιττών περιορισμών όσον αφορά τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα που περιορίζουν την ικανότητα των επαγγελματιών να εργαστούν σε άλλα κράτη μέλη.

Η προετοιμασία της νέας γενιάς προγραμμάτων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου θα αποτελέσει μείζονα στόχο για το 2013. Τα προγράμματα αυτά πρέπει να παρέχουν ταχύτερη και πιο αποτελεσματική στήριξη για τον εκσυγχρονισμό των πολιτικών για την αγορά εργασίας και την κοινωνική ένταξη, για την ενίσχυση της εκπαίδευσης και των συστημάτων διά βίου μάθησης, ώστε να εξασφαλιστεί ότι κατηγορίες ατόμων όπως οι νέοι και οι μακροχρόνια άνεργοι αποκτούν τις κατάλληλες δεξιότητες για τα επαγγέλματα του μέλλοντος. Ένα ευρύ φάσμα προγραμμάτων της ΕΕ, όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, η πρωτοβουλία «Ορίζων 2020» και το πρόγραμμα «Erasmus για όλους», θα συμβάλει στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Χρησιμοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας

Ο στόχος

Η ανταγωνιστικότητα του σήμερα πρέπει να εξασφαλίζει την ανταγωνιστικότητα του αύριο. Η οικονομία της ΕΕ μπορεί να αξιοποιήσει περισσότερο το δυναμικό της: μπορεί γίνει περισσότερο καινοτόμα, παραγωγική και ανταγωνιστική, χρησιμοποιώντας ταυτόχρονα λιγότερους πόρους και επιβαρύνοντας λιγότερο το περιβάλλον. Θα πρέπει να παράγονται λιγότερα απόβλητα και να αυξηθούν η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση υλικών σύμφωνα με τις πρακτικές που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις. Μια μεγαλύτερη αποδοτικότητα πόρων θα συμβάλει στην ανάπτυξη, την απασχόληση και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, με μείωση του κόστους για τις επιχειρήσεις καθώς και σημαντικά οφέλη για την υγεία και το περιβάλλον, στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, στη συγκράτηση του κόστους της ενέργειας και στη δημιουργία νέων ευκαιριών για καινοτομία και επενδύσεις. Η ΕΕ μπορεί λόγω της θέσης της να δώσει στην πολιτική τη μακροπρόθεσμη διάσταση που απαιτείται.

Οι σημερινές ελλείψεις

Η Ευρωπαϊκή κοινωνία και η ευρωπαϊκή οικονομία δεν έχουν ακόμη αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητες για την αποτελεσματική χρησιμοποίηση των πόρων. Πολλά ανακυκλώσιμα

⁶ COM(2011) 883 τελικό.

απόβλητα είτε εξάγονται ή αποστέλλονται σε χώρους υγειονομικής ταφής. Η έλλειψη μακροπρόθεσμων πλαισίων αναστέλλει τον προγραμματισμό και τις επενδύσεις, προφανώς σε ένα σχετικό με τις κλιματικές αλλαγές και την ενέργεια πλαίσιο πέρα από το 2020, αλλά και σε σχέση με τη μακροπρόθεσμη αειφορική χρήση των βασικών πόρων όπως π.χ. ο αέρας, το εδάφος, η ενέργεια, το νερό, τα αλιεύματα και η βιομάζα. Παράλληλα, τα πλαίσια αυτά μπορούν να συμβάλουν στην αξιοποίηση των καινοτομιών που είναι απαραίτητες για την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που παρέχει η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε τομείς όπως οι μεταφορές, η ενέργεια και η γεωργία.

Για να συνεχιστεί η κάλυψη των κενών, το 2013/14, η Επιτροπή θα υποβάλει προτάσεις για:

- να παράσχει μια μακροπρόθεσμη προοπτική για τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ θα προχωρήσει με αφετηρία τους στόχους που έχει θέσει για το 2020, ώστε να συνεχιστεί η πορεία προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, μέσω ενός ολοκληρωμένου πλαισίου για την περίοδο μέχρι το 2030
- να διαμορφωθεί μια νέα στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ώστε να καταστεί η Ευρώπη περισσότερο ανθεκτική
- να επανεξεταστεί η νομοθεσία περί αποβλήτων, ώστε να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο οι νέες αγορές και η καλύτερη ανακύκλωση μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη
- να προσαρμοστεί το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα.

Ταυτόχρονα, η οριστικοποίηση της νέας γενιάς γεωργικής και αλιευτικής πολιτικής, καθώς και των προγραμμάτων περιφερειακής και αγροτικής ανάπτυξης θα μεγιστοποιήσει την ευκαιρία συνδυασμού της καινοτομίας και της δημιουργίας θέσεων εργασίας, με εστίαση στη βιωσιμότητα. Η προώθηση μιας αποδοτικής ως προς τους πόρους «γαλάζιας οικονομίας» θα βοηθήσει στο να ελευθερωθεί το δυναμικό των θαλάσσιων περιοχών της Ευρώπης με σκοπό τη συμβολή στην ανάπτυξη. Το 2013 θα λάβει επίσης χώρα η έναρξη της τρίτης φάσης του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ (2013-2020).

Οικοδόμηση μιας ασφαλούς Ευρώπης

Ο στόχος

Η ΕΕ πρέπει να προστατεύει τους πολίτες της και τα δικαιώματά τους από απειλές και επιπλέον να εξαλείφει τα εμπόδια στην κυκλοφορία των πολιτών στην Ευρώπη. Τούτο περιλαμβάνει την καταπολέμηση του εγκλήματος και της διαφθοράς, τον έλεγχο των εξωτερικών μας συνόρων και τη διασφάλιση του σεβασμού του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, τηρώντας τη σωστή ισορροπία μεταξύ της ασφάλειας και της κινητικότητας. Χρειάζεται επίσης ένα εύρυθμο και αποτελεσματικό σύστημα απονομής δικαιοσύνης για τη στήριξη της ανάπτυξης, της επιχειρηματικότητας και την προσέλκυση επενδύτων. Ομοίως, η ΕΕ εργάζεται για την προορατική μείωση των κινδύνων για την υγεία, την ασφάλεια των τροφίμων και των προϊόντων, τις υποδομές ζωτικής σημασίας και τις καταστροφές. Η ασφαλής και βιώσιμη χρήση της πυρηνικής ενέργειας αποτελεί βασικό στοιχείο.

Οι σημερινές ελλείψεις

Οι απειλές για την ασφάλεια και την προστασία εξελίσσονται και η απάντηση της ΕΕ πρέπει να αντικατοπτρίζει το γεγονός αυτό χρησιμοποιώντας την τεχνολογία για την αντιμετώπιση θεμάτων ασφάλειας στα τρόφιμα ή την πυρηνική ενέργεια, μεριμνώντας για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των καταστροφών, και εμβαθύνοντας τη συνεργασία για την αντιμετώπιση της αυξανόμενης διασυνοριακής διάστασης του εγκλήματος. Τομείς όπως η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και η διασυνοριακή διακίνηση όπλων χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή. Η ΕΕ έχει ιδιαίτερη ευθύνη να προστατεύει τα οικονομικά της συμφέροντα από την απάτη και τη διαφθορά, αλλά δεν διαθέτει το απαιτούμενο πλήρες θεσμικό πλαίσιο. Πρέπει να αποκτηθεί αμοιβαία εμπιστοσύνη στους τομείς της ασφάλειας, της προστασίας και της δικαιοσύνης, δεν υφίστανται όμως πάντα τα δίκτυα και οι ανταλλαγές που απαιτούνται για την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης αυτής.

Απαιτείται επίσης επαγρύπνηση για να διασφαλιστεί ότι προστατεύονται πλήρως τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ. Τα άτομα και οι επιχειρήσεις, για να επωφεληθούν πλήρως από τα δικαιώματά τους, χρειάζονται εύκολη πρόσβαση στη δικαιοσύνη, επί ίσους όρους, σε όλες τις χώρες σε περιπτώσεις διασυνοριακών διαφορών.

Η Επιτροπή θα υποβάλει προτάσεις για να συνεχιστεί η κάλυψη των κενών:

- θέσπιση Ευρωπαϊκής Εισαγγελικής Αρχής για την καταπολέμηση των εγκλημάτων εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ και την προστασία των οικονομικών της συμφερόντων·
- καταπολέμηση της διακίνησης πυροβόλων όπλων·
- βελτίωση της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές και αστικές υποθέσεις·
- αναθεώρηση της νομοθεσίας για την πυρηνική ασφάλεια και υποβολή προτάσεων για νέα νομοθεσία σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια και ευθύνη·
- δεδομένου ότι το 2013 έχει οριστεί ως ευρωπαϊκό έτος των πολιτών, η έκθεση για την ιθαγένεια θα εξετάσει την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εξασφάλιση της

απρόσκοπτης άσκησης από τους πολίτες της ΕΕ, των δικαιωμάτων τα οποία τους παρέχει η ΕΕ, και θα προσδιορίσει τις μελλοντικές ενέργειες.

Επίσης, η Επιτροπή θα εφαρμόσει μια σειρά σημαντικών πρωτοβουλιών για την προώθηση ενός ενάρετου κύκλου συνεργασίας μεταξύ εθνικών διοικήσεων και δικαστικών συστημάτων. Οι υπό εξέλιξη εργασίες του δικτύου συνεργασίας για την προστασία των καταναλωτών, των αρχών επιβολής της νομοθεσίας, αποτελεί βασικό εργαλείο για την εφαρμογή στην πράξη. Η πρώτη έκθεση για την καταπολέμηση της διαφθοράς και ο πρώτος πίνακας αποτελεσμάτων για δικαστικά θέματα θα παράσχουν αμφότερα νέα εργαλεία για την ενθάρρυνση του εντοπισμού και της εφαρμογής των βέλτιστων πρακτικών. Η συμφωνία για νέες ρυθμίσεις για τη διακυβέρνηση Σένγκεν θα παράσχει επίσης στα κράτη μέλη ένα νέο σημαντικό εργαλείο για την εδραίωση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης στον κοινό έλεγχο των συνόρων. Οι προσπάθειες για την ενίσχυση της εφαρμογής των υφιστάμενων μηχανισμών αλληλεγγύης σε θέματα μετανάστευσης θα συνεχιστούν.

Άσκηση της επιρροής μας: η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγων

Ο στόχος

Τα συμφέροντα της ΕΕ και η προσήλωσή της στις αξίες της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από ό, τι συμβαίνει εκτός των συνόρων της. Συνιστά προτεραιότητα η προώθηση των αξιών μας στις χώρες της άμεσης γειτονίας και πέραν αυτής, μέσω της σύναψης εταιρικών σχέσεων με τρίτες χώρες και της προώθησης πολυμερών λύσεων σε κοινά προβλήματα.

Συλλογικά, η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος δωρητής πόρων για την αναπτυξιακή συνεργασία, τη χρηματοδότηση της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής και την ανθρωπιστική βοήθεια στον κόσμο. Είμαστε επίσης ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος στον κόσμο. Εάν είμαστε σε θέση να αναπτύξουμε τους πόρους της Ένωσης και των κρατών μελών με αποτελεσματικό και συνεπή τρόπο πέρα από τα σύνορά μας, και να συνδυάσουμε το ευρύ φάσμα των διαθέσιμων μέσων, η ΕΕ μπορεί να έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο και επιρροή στον κόσμο που μας περιβάλλει. Αυτό βοηθά στην επίτευξη των στόχων της ανάπτυξης, της σταθερότητας και της δημοκρατίας και στην εκπλήρωση των στόχων πολιτικών όπως η αντιμετώπιση της φτώχειας και η προώθηση της ειρήνης και της ασφάλειας, καθώς και στην εφαρμογή πολιτικών όπως οι σχετικές με την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, το περιβάλλον, τις μεταφορές και την ενέργεια, και στη βελτιστοποίηση των ευκαιριών για διεθνή συνεργασία σε τομείς όπως η επιστήμη και τεχνολογία. Κατά το έτος της προσχώρησης της Κροατίας, η διαδικασία διεύρυνσης και η στρατηγική γειτονίας εξακολουθούν να παρέχουν βασικά εργαλεία για τη στήριξη της θετικής αλλαγής σε χώρες εταίρους που βρίσκονται στο κατώφλι της ΕΕ.

Οι σημερινές ελλείψεις

Στην παγκόσμια σκηνή, η ΕΕ αποτελεί σημαντικό παράγοντα· αλλά μπορούν να γίνουν περισσότερα για την ανάπτυξη μιας πραγματικά ενοποιημένης προσέγγισης με τη χρήση διαφόρων συνιστωσών πολιτικής και διαφόρων μέσων με στόχο την μεταξύ τους αλληλοενίσχυση. Η ΕΕ πρέπει επίσης να εξασφαλίσει στενότερη παρακολούθηση της εφαρμογής των δεσμεύσεών της, ιδίως στο πλαίσιο της στήριξης που παρέχεται σε χώρες της γειτονίας της που βρίσκονται σε στάδιο μετάβασης.

Η εξωτερική διάσταση είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την προώθηση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας το 2013 και τα επόμενα έτη. Η ΕΕ εφαρμόζει μια πρωτόγνωρα φιλόδοξη διμερή εμπορική και επενδυτική ατζέντα προκειμένου να συμπληρώσει τις προσπάθειές της σε πολυμερές επίπεδο. Οι διαπραγματεύσεις με σημαντικούς εταίρους όπως ο Καναδάς, η Σιγκαπούρη και η Ινδία βρίσκονται κοντά στην ολοκλήρωσή τους, ενώ οι αντίστοιχες με την Ιαπωνία αναμένεται να ξεκινήσουν σύντομα. Οι τελικές συστάσεις της ομάδας υψηλού επιπέδου ΕΕ-ΗΠΑ για την απασχόληση και την ανάπτυξη ενδέχεται επίσης να προετοιμάσουν το έδαφος για διαπραγματεύσεις σχετικά με μια φιλόδοξη και συνολική διατλαντική εταιρική σχέση. Η Ιαπωνία και οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι τόσο σημαντικοί εταίροι ώστε η επιτυχής σύναψη συμφωνιών με τις δύο αυτές χώρες θα προσέθετε 1-1 ½% στο ΑΕγχΠ της ΕΕ και θα δημιουργούσαν σχεδόν ένα εκατομμύριο θέσεις εργασίας. Τέτοιες συμφωνίες θα στήριζαν την πολυμερή ελευθέρωση και τον ρυθμιστικό διάλογο, και θα άνοιγαν νέες αγορές για τα ευρωπαϊκά προϊόντα και υπηρεσίες. Επί του παρόντος διενεργούνται διερευνητικές μελέτες με άλλους εταίρους.

Το 2013, η ιδιαίτερη εστίαση στην εδραίωση του κράτους δικαίου θα βρεθεί στο επίκεντρο της πολιτικής της διεύρυνσης, εδραιώνοντας την οικονομική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα και προωθώντας σχέσεις καλής γειτονίας και στενότερη περιφερειακή συνεργασία σε τομείς όπως το εμπόριο, η ενέργεια και οι μεταφορές. Η πολιτική γειτονίας θα συνεχίσει να επικεντρώνεται σε μια προσέγγιση βασιζόμενη σε κίνητρα, στο πλαίσιο της οποίας η ενωσιακή στήριξη για μεταρρυθμίσεις παρέχεται αφού σημειωθεί σαφής πρόοδος στην οικοδόμηση της δημοκρατίας και στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το 2013, θέματα προτεραιότητας θα είναι οι "σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελευθέρων συναλλαγών», οι εταιρικές σχέσεις για την κινητικότητα και η απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων.

Η ΕΕ ανταποκρίθηκε στην ταχεία αλλαγή στη γειτονιά μας μέσω του πλαισίου της αναθεωρημένης ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας, εδραιώνοντας την ανατολική εταιρική σχέση και δρομολογώντας μια εταιρική σχέση για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία με τους νότιους γείτονες. Το 2013, θα εστιάσουμε, όσον αφορά τους νότιους γείτονές μας, στην εφαρμογή και την υλοποίηση, χρησιμοποιώντας καινοτόμους τρόπους κινητοποίησης πολιτικών και οικονομικών πόρων προς αμοιβαίο όφελος.

Καθώς πλησιάζει η σύνοδος κορυφής του 2015 για τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας, η ΕΕ εργάζεται για την υλοποίηση των δεσμεύσεών της σχετικά με την αναπτυξιακή βοήθεια, καθώς και για την επιδίωξη συγκεκριμένων στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και ανθεκτικότητας στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της κρίσης. Συνεχίζει επίσης τη διεξαγωγή καίριων διαπραγματεύσεων όπως αυτές για την επίτευξη νέας διεθνούς συμφωνίας για το κλίμα έως το 2015. Ταυτόχρονα, δεδομένου ότι η νέα γενιά μέσων εξωτερικής δράσης έχει οριστικοποιηθεί, το 2013 θα αποτελέσει σημαντικό έτος για να διασφαλιστεί ότι οι νέες κατευθύνσεις της ΕΕ όσον αφορά την αναπτυξιακή πολιτική - πρόγραμμα δράσης για αλλαγή⁷ - λαμβάνονται υπόψη σε όλες τις σχέσεις μας με τους εταίρους μας, με νέα εστίαση στην χρηστή διακυβέρνηση, τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και την τόνωση των επενδύσεων στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η ΕΕ θα εξετάσει επίσης περαιτέρω ενέργειες για την εξασφάλιση ικανότητας αποτελεσματικής και ταχείας αντίδρασης σε καταστάσεις κρίσης και την ανάπτυξη μιας σφαιρικής αντιμετώπισης σε θέματα πρόληψης, διαχείρισης και επίλυσης κρίσεων.

⁷ COM(2011) 637 της 13ης Οκτωβρίου 2011.

Για να συνεχιστεί η κάλυψη των κενών το 2013/2014, η Επιτροπή θα υποβάλει προτάσεις ώστε:

- σε περίπτωση που στεφθούν με επιτυχία οι υπό εξέλιξη διερευνητικές μελέτες και οι τρέχουσες προκαταρκτικές συζητήσεις, να προταθούν διαπραγματευτικές οδηγίες για τη σύναψη συνολικών συμφωνιών στους τομείς του εμπορίου και των επενδύσεων με τους εκάστοτε εταίρους·
- να υποβληθούν συνεκτικές θέσεις της ΕΕ που θα συνδυάζουν τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας, το αναπτυξιακό πρόγραμμα μετά το 2015 και τη διάσκεψη Ρίο + 20.